

Hingsten som Tyskarna sköt

Året är 1938, några intresserade personer kallades till sammanträde för att yttra sig om det borde inköpas en avelshingst för trakten av järnskogs premieringsdistrikt. Till sammanträdet infann sig rätt många för saken intresserade från Järnskog, Köla, Älgå och Karlanda socknar. Man enades om att en förstklassig hingst borde inköpas och för att få ihop till köpesumman skulle teckningslistor utsändas, så man fick se hur stort intresset var. Man beslutade att andelsbeloppet skulle bli 200 kr. Det beslutades också att detta bolag som var under bildande inte skulle ha med Västvärmlands Hästavelösförening, som ägde hingsten Vale, att göra. När de fem teckningslistorna samlades in hade 41 andelar á 200 kronor kommit in.

Nu började arbetet med att söka efter lämplig hingst. Wångenpremieringen besöktes utan resultat, även Lillehammer besöktes också där utan resultat.

Man riktade återigen blickarna mot Norge, och i Hallingdalen hittade man 3-åriga hingsten Bejar som inköptes för en summa av 14000 kr. Hingsten hämtades hem och uppstallades hos Felix Dahlqvist Granerud Köla.

Språngavgiften fastställdes till 50 kr plus 25 kr vid levande föl och att hingsten under året inte fick betäcka mer än 20 ston.

Wäst Wärlands hingstbolag blev namnet på bolaget som ägde Bejar. 8200 kr hade man fått in i andelar så man måste låna 7000 kr för att kunna genomföra köpet.

Året är nu 1939 och Bejar skulle visas på hingstpremieringen i Karlstad. Där blev han inte mer än godkänd, ägarna hade nog väntat sig bättre kritik. Ett problem till med Bejar var att han var en så kallad klapphingst. Det hade inte varit några problem i Sverige tidigare men år 1939 ändrades dessa regler så sådana hingstar fick inte förekomma i avel längre.

Bolaget beslutade att ta kontakt med säljaren Axel von Schack i Nesbyn och höra om han kunde ta tillbaka hingsten och så blev också fallet, inte återköp, men inackordering och hjälp med försäljning och visning på Lillehammer i maj 1940.

Men ödet ville annorlunda för den 9 april kom tyskarna till Norge och den 27 april till Nesbyn. Hästarna i byn beslagtogs, så även Bejar.

När hingsten kom till uppsamlingsplatsen vid Nesbyns kyrka blev han helt vild för där var ett brunstigt sto. Den Tyske officeren som red på stoet blev rädd då Bejar kom i vild galopp för att betäcka märren. Officeren drog då sitt vapen och sköt Bejar.

Nesingarna hade evakuerat de centrala delarna av Nesbyn men efter två dagar blev hingsten begravd utanför stenvallen i övre änden av kyrkogården. Tolv man drog Bejar till graven. I dag ligger Bejar's grav inne på kyrkogårdsområdet, då kyrkogården blev utvidgad under 1960-talet.

Styrelsen för hingstbolaget beslutade att skriva till Kungl. Utrikesdepartementet och be om hjälp att få ersättning från ansvarig tysk myndighet.

Första brevet skrevs den 29 juni 1940. Det var då som nu, det går inte fort när papperskvarnar skall mala. I juni 1941 fick hingstbolaget brev från Kungl. Utrikesdepartementet som meddelade att Tyskarna hade godkänt skadeståndsanspråken för Bejar så en check på 13000 kr blev tillsänt föreningen.

Det blev en kort tid Bejar stod uppstallad i Västvärmland. Men resultatet blev bra, han tillfördes en del bra ston.

Ett av stona var hingsthållaren Felix Dahlqvist Norska sto Norda N 5371 som år 1939 födde Västa 8530 som blev såld till Bertil Olsson Kropstad, Åmotsfors.

Bertil Olsson var en mycket kunnig hästuppfödare, så han tog väl vara på denna mähr.

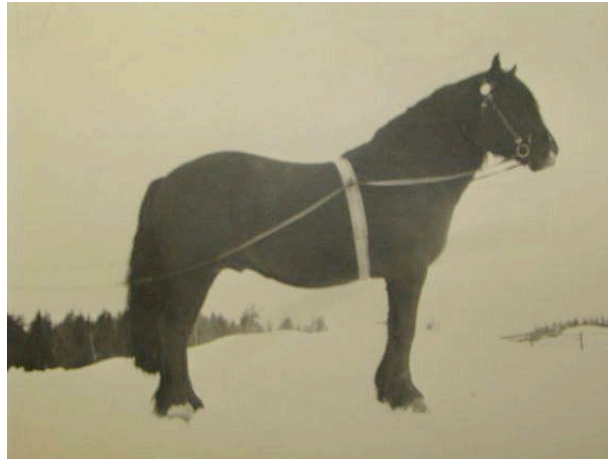
Västa 8530 stambokfördes 1943 med ett hingstföl efter Osman 1133 vid sidan. Hingstfölet kom att bli den godkände hingsten Kroppe 1273. Fyra år senare födde Västa 8530 åter ett hingstföl, det blev den godkända hingsten Krone 1351 även denne efter Osman 1133.

Det var Krone som kom att föra Bejar's blodlinje vidare genom sina godkända söner Bro

1417, Flogne 1442, Nytomt 1458, Nytar 1479, Gundar 1529 och Namn 1612.

De uppräknade hingstarna blev i sin tur fadershingstar och börjar man följa stamtavlorna på dessa hingstar, så finns det många nordsvenska hästägare som har hästar i sitt stall som härstammar från hingsten som Tyskarna sköt.

Rolf Olsson

Bejar			
Aska N. 9781		Gjestar N. 1185	
Aslaug N 3503	Brimin N.825	Alna N.4772	Halling Kongen N 1020